

॥ अथ श्रीसार्वांसच्चरीत ॥ अध्याय ३९ ॥

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीकुलदेवतायै नमः ॥
श्रीसीतारामचंद्राभ्यो नमः ॥ श्रीसद्गुरुसार्वांसाथाय नमः ॥ धन्य धन्य शिरडी स्थान । धन्य द्वारकामार्इ
भुवन । जंय श्रीसार्व पुण्यपावन । निर्वाणा मेरेन वाकुरले ॥१॥ धन्य शिरडीचे लोक भाग्यान ।
जांचे खातीर इतले पयसल्यान । जाणें कसल्या तरी निमतान । येवन उपकारी करून दवरले ॥२॥

गांव शिरडी आदीं लहान । सार्वच्या राबित्यान जालो म्हान । तांणीच केलो अतिपावन । दिलें तांणीच ताका
तीर्थपण ॥३॥ ते शिरडीच्यो अस्तु-योग्य धन्य । धन्य तांची श्रद्धा अनन्य । न्हातना दळटना कांडटना धान्य ।
गायताल्यो असामान्य सार्वगृण ॥४॥ धन्य धन्य तांचें प्रेम । गाणीं गायताल्यो अती उत्तम । आयकतकूच तातूंतलीं
कांय अनुत्तम । मेळटाली खोस मनाक ॥५॥ म्हणून श्रोत्यां खातीर । कथा विशया प्रमाण योग्य वेळार । उमळशीक
तृप्ती करचे खातीर । सांगतलों ती सबकासायेन ॥६॥ सार्व निजामशायेत प्रगट । मार्गा देगेक आंब्या मुळांत ।
धुपखेड्याच्या 'वराडा सांगातान । पावले अचकीत शिरडीक ॥७॥ त्या गांवांतलो भाग्यवान । चांद पाटील ह्या
नांवान । तांकां सुरवातीक जालें हें दर्शन । हेरांकूय तांकांच लागून ॥८॥ कशी तांची घोडी शेणली । कशी सार्वची
भेट घडली । कशी ओडपाक चिलीम दिली । घोडोय मेळोवन दिलो तांकां ॥९॥ चांदभार्इचे घरकान्नीचो । भाचो
आसलो एक लग्नाचो । व्हंकलेचो योग जुळळो शिरडीचो । वराड येतालें तेन्ना व्हंकलेगेर ॥१०॥ हे विशींचें पुराय

१. लग्नाची मिरवणूक.

॥ श्रीसार्वांसच्चरीत ॥ ५३४

कथानक । 'आदींच सांगलां श्रोत्यांक । तरीय याद जाली प्रसंगाक । नाका कथन परत आतां ॥११॥ चांद पाटील
 फकत निमीत । भक्त उद्धाराची चिंता अत्यंत । म्हणून साई ह्या अवतारांत । आयले शिरडींत स्वताच ॥१२॥ जड मूढ
 हीन दीन । व्रत तपसंस्कार विहीन । सादे भोळे भावार्थी जन । कोण साई बगर करीत उद्धार ॥१३॥ अठरा वर्साची
 पिराय । थंयच्यान एकांताची संवय । रातीं खंयूय पडचें निर्भय । जाका ईश्वरमय सगलेंच ॥१४॥ आसलो जंय
 'खडडो । गांवच्या लोकांचो तो 'उकिरडो । गांवभर भोंवचो दिसाचो । न्हिदचो रातचो ते सुवातेर ॥१५॥ अशीं गेलीं
 वर्सा अनेक । आयलो फोंडकुलाचो उद्धार योग । बांदलें थंय व्हड देवूळ एक । दिनदयाळ ह्या साईंचे ॥१६॥ अखेरेके
 त्याच फोंडकुलाचो गाभारो । मेळळो साई कुडीक विसावो । थंयच तांकां अक्षय थारो । उबारली समाधी
 ताचेरूच ॥१७॥ तोच प्रणतवत्सल साईंसमर्थ । 'दुस्तर भवसागर हुपपा पासत । हें आपल्या चरित्राचें व्हडें यथार्थ ।
 भक्त हिता खातीर निर्मिता ॥१८॥ कारण हो भवसागर म्हाकुस्तार । कुडडो पांगळो हो भक्तपरिवार । ताचे विशीं
 कळवळो अपार । पावतलो पलतडी कशे तरेन ॥१९॥ सगल्यांक गरजेचें 'भवतरण । म्हणून जावचें शुद्ध अंतस्कर्ण ।
 चित्तशुद्धी मुखेल साधन । भगवद् भजन मूळ ताचें ॥२०॥ आयकुपा सारकी ना भक्ती । तातूंतल्यान सहज गुरुपद
 आसक्ती । जाता निर्मळ शुद्ध मती । थंयच्यानूच उत्पत्ती परमार्थाची ॥२१॥ ह्यो साईंच्यो अगणीत कथा । गायतूच
 रावल्यार जातली गाथा । विस्तार आडावप अशक्य जाता । गेल्यार पसून सांगपाक सारांशान ॥२२॥ जितली
 श्रोत्यांक आयकुपांत आवड । तितली वाडटा निवेदनांत आवड । पूर्ण करुया दोगांयची आवड । मेळोवया जोड

स्वहिताची ॥२३॥ साईंच हांगाचो कर्णधार । दृढ ध्यान होच उतार । कथा आयकुपांत श्रद्धा आदर । ताका पलतड
 गोखडीच ॥२४॥ फाटल्या अध्यायांत निरुपण । जालें पुरायेन हांड्याचें वर्णन । दत्तभक्ती दृढीकरण । भक्तसंतर्पण
 निवेद्यान ॥२५॥ दरेक अध्याय सोंपयतना । फुडल्या अध्यायाची विशयसुचना । जायत गेली अशी रचना ।
 समेस्तांक जाणविकाय हाची ॥२६॥ मात सोंपतना फाटलो अध्याय । नाशिल्ली फुडले कथेची सय । साईं याद
 करून दितले विशय । तोच येतलो आख्यानाक आपसूक ॥२७॥ अशें जें स्पश्ट म्हणिलें । साईंकृपेन जें याद जालें ।
 तेंच श्रोत्यां मुखार आंपलें । केलें सादर हांगा ॥२८॥ तरी आतां श्रोत्यांक नमन । आडपइडो कुशीक सारून । दियात
 ध्यान शांत चित्तान । जातली खोस मनाक ॥२९॥ एकदां चांदोरकर सद्भक्त । बसून साईंवांगडा मशिदींत । तांची
 चरणसेवा करीत । गुणगुणटाले तेन्ना भगवद्गीता ॥३०॥ गीतेचो चवथो अध्याय । जिबेक घालून दिल्लो वेवसाय ।
 हातांनी चेपीत साईंचे पांय । पळयात अजाप घडलें कसलें ॥३१॥ भूत-भविश्य-वर्तमान । साईंसमर्थांक सगल्याचें
 ज्ञान । नानांक गीतेचो अर्थ समजावन । सांगाचो अशें दिसलें मनांत ॥३२॥ *ज्ञानकर्म-संन्यासन । ब्रह्मार्पणयोग
 अध्यायाचें पठण । नानांची ती अस्पश्ट गुणगूण । केली कारण प्रस्नाक ॥३३॥ “सर्व कर्माखिलं पर्थ” । जाता
 ज्ञानी परिसमाप्त । सोंपतकूच हो व्रयस्त्रिंशत । ‘तद्विद्धि प्रणिपात’ चलिल्लो ॥३४॥ हो जो श्लोक चवतिसावो ।
 थंयच पाठाक आयलो विसावो । बाबांच्या मनांत प्रस्न विचारचो । निजबोध सांगाचो नानांक ॥३५॥ म्हणलें नाना
 किंते गुणगुणटा । असो गालांत किंते पुटपुटा । म्हण मोट्यान जें म्हणटा । येवंदी आयकूंक म्हाकाय ॥३६॥

प्र १. कल्याणी. २. याद. ३. काम. ४. भगवद्गीता, अ. ४ थो. ५. सगल्या कर्माची परिसमाप्ती ज्ञानांत जाता. ६. भगवद्गीता, अ. ४, स्लोक ३३ वो.

७. जाचे सुरवातीक 'तद्विद्धि प्रणिपातेन' अशें आसा त्या श्लोकाचें पठण सुरू जाले. (भगवद्गीता, अ. ४, श्लोक ३४ वो.)

महणपाक सांगतकूच आज्ञे प्रमाण । श्लोक म्हणलो चारूय चरण । बाबांनी विचारलें अर्थ निवेदन । स्पश्टीकरणा
 सयत ॥३७॥ तेना ते नाना नमळायेन । हात जोडून प्रसन्न मनान । म्होंवाळ उतरांनी प्रत्युत्तर म्हणून । सांगीत भगवंत
 मनोगत ॥३८॥ आतां हो साई-नाना 'संवाद । जावपाक सगल्यांक स्पश्ट । मूळ श्लोक पदप्रपद । घेवया 'उतारो
 गीतेंतल्यान ॥३९॥ कल्पाक प्रस्नाचें वर्म । तशेंच संतांचे मनोधर्म । करचो दिसता असो उपक्रम । जातूंतल्यान
 येतलो 'निर्भ्रम अर्थ हातांत ॥४०॥ आदींच संस्कृत भास 'दुर्गम । साईंक कशी जाली 'सुगम । अजापान करताले
 प्रस्न 'सधर्म । ज्ञान हें अगम्य संतांचें ॥४१॥ केलो संस्कृत अभ्यास केन्ना । वाचली तांणी गीता केन्ना । वा
 आशिल्ले वरी जलमा सावन जाणा । करताले प्रस्न तांकां तसोच ॥४२॥ श्रोत्यांचें जावचें समाधान । येवची मूळ
 श्लोकाची कल्पना म्हणून । सांगतां प्रत्यक्ष भगवंतवचन । थारतलें जें आदार विवेचनाक ॥४३॥ "तद्विद्धि प्रणिपातेन,
 परिप्रश्नेन सेवया । उपदेश्यांती ते ज्ञानं, ज्ञानिनस्तच्चर्दर्शिनः" ॥४४॥ हो तो गीतेचो मूळ श्लोक । भाशे प्रमाण अर्थ
 देख । 'टिकाकारूय जाले अनेक । ते एकवाक्यात्मक समस्त ॥४५॥ नानाय व्हडले 'बहुश्रूत । गीता भाश्य पारंगत ।
 सांगपाक लागताले पदपदार्थ । यथा प्रख्यात अर्थ श्लोकाचो ॥४६॥ रोसाळ म्होंवाळ उतरांतल्यान । नाना भोव
 नमळायेन । अन्वय अर्थ हाडून ध्यानांत । अर्थ निवेदन करताले ॥४७॥ म्हणलें गुरुचरणीं 'प्रणिपात । गुरुसेवेक
 आंपी जो जिवीत । प्रस्नांत बी आदरवंत । ज्ञानी त्या ज्ञाना खातीर उपदेशताले ॥४८॥ सारांश कृष्ण कृपामुर्ती
 साक्षात । अर्जुनाक ज्या प्रेमान सांगीत । गुरुसेवा गुरु 'प्रणत । दिवपी ही ज्ञान इश्टागत ॥४९॥ अर्जुना अशा

मार्गान वतकर । तत्व दाखोवपी ज्ञानी तुजे खातीर । दाखयतलो ज्ञानाचो रस्तो बरोबर । बाबा इतलोच अर्थ हांव
 जाणटां ॥५०॥ शंकरभाश्य आनंदगिरी । शंकरानंदी व्याख्या श्रीधरी । मधुसूदन नीलकंठधारी । उपदेश रीत ही
 देवाची ॥५१॥ पयल्या दोन चरणांचो अर्थ । मानून घेत साई समर्थ । मात फुडल्या श्लोकाचो अर्थ । साई जो सांगीत
 तो आयकात ॥५२॥ हेरूय ‘भक्तचकोरगण । साई मूखचंद्र पळोवन । करपाक अमृतकण सेवन । आस धरून
 रावताले ॥५३॥ म्हणले “नाना तिसरो चरण । परत घे लक्षांत पूर्ण । ‘ज्ञान’ उतरा फाटलो जाण । अवग्रह हाड
 अर्थाक ॥५४॥ हें हांव कितें उलयतां विपरीत । अर्थाचो कसो करतां अनर्थ । असत्य व्यय आदलो भाश्यार्थ । अशेंय
 निरर्थ मानून नाका ॥५५॥ ज्ञानी आनी तत्वदर्शी । ज्ञान उपदेशता अशें जें म्हणशी । थंय अज्ञान पद जेन्ना घेशी ।
 घेतलो यथार्थ ज्ञान ॥५६॥ ज्ञान न्हय उतराचो विशय । कशें जातलें तें उपदेश्य । म्हणून ज्ञान उतराचो विपर्यय । घे
 मागीर ताचो अणभव ॥५७॥ आयकलो तुजो ज्ञान-पदार्थ । अज्ञान घेतकूच कितें रे वेंचीत । ‘अज्ञान’ उच्चाराचो
 विशय जायत । ज्ञान हें अवर्णनीय स्वता ॥५८॥ वार रेवडायता गर्भाक । वा धुल्ल हारशाक । बिबूत धांपता उज्याक ।
 तशेंच अज्ञान ज्ञानाक ॥५९॥ अज्ञानान धांपिल्लें ज्ञान । सांगलें हे गीतें भगवंतान । अशें जातकूच अज्ञान निरसन ।
 परजळ्टा ज्ञान स्वताच ॥६०॥ सिद्ध स्वता हें ज्ञान । शुद्ध उदक जें धांपलां शेळ्यान । हो शेळो काडलो जो विद्वान ।
 मेळटलें ताका उदक नितल ॥६१॥ जशें चंद्रसूर्याचें गिराण । ते दोगूय सदांच प्रकाशमान । राहू केतू आड येवन ।
 हाडटात आडखळ पळोवप्याक ॥६२॥ जायना बादा चंद्रसूर्याक । आडखळ फकत आमचे नदरेक । तशेंच ज्ञान

१०. या वाचा याट लिखा है कुनै। ११. परम्। १२. निष्ठा। १३. निष्ठा। १४. निष्ठा। १५. निष्ठा।

आसता ॑निर्बाध । स्वर्यंसिद्ध आपले सुवातेर ॥६३॥ दोळे घेतात पळोवन । तांची पळोवपाची शक्त तें ज्ञान । वयर
 पड्डो वाडटा तें अज्ञान । ताचें निरसन गरजेचें ॥६४॥ तो पड्डो कुशीक काडात । कुशळटायेन पयस सारात ।
 देखणी शक्त प्रगट करात । झाडून काळोख अज्ञानाचो ॥६५॥ पळयात हें सकल ॒दृश्यजात । अनिर्वचनीय
 मायाविजृभित । हेंच अनादी अज्ञान अव्यक्त । अज्ञानविलसीत तें हेंच ॥६६॥ ज्ञान ही वस्त वळखुपाची । नह्य ती
 विशय उपदेशाची । नमस्कार, परिस्न सेवा हींच तीं । साधनां गुरुकृपेचीं ॥६७॥ विश्वाचें सत्यत्व महाभ्रम । हेंच
 ज्ञान आवरण तम । निरसून वचें पडटा ॑प्रथम । ॑प्रकटटा तेन्ना प्रज्ञान ब्रह्म ॥६८॥ संवसारबीज जें अज्ञान ।
 दोळ्यांत पडटकूच गुरु कृपेचें अंजन । पयस जाता मायेचें आवरण । उरता तें ज्ञान सभावीक ॥६९॥ ज्ञान हें नह्य
 साध्य । तें आदींच स्वर्यंसिद्ध । हें आगम निगम प्रसिद्ध । अज्ञान हो विरोध ज्ञानाक ॥७०॥ देव-भक्ता मर्दीं जें
 भिन्नपण । हेंच मूळ अज्ञान विलक्षण । त्या अज्ञानाचें ॑निरसन । जातकूच उरता ज्ञान पूर्ण ॥७१॥ दोरयेंत दिसता
 सोरपाचें ॑जनन । हें शुद्ध स्वरुपाचें अज्ञान । स्वरूप उपदेशान अज्ञानाचें निरसन । उरता तें ज्ञान दोरयेचें ॥७२॥ भितर
 भांगर वयर ॑काट । कळमेच्या पोटांत लखलखाट । पूरू तो जावपाक प्रगट । लागता गरज उज्याचीच ॥७३॥
 मायामूळ देहजनन । दैवाच्या ताब्यांत देहाचें चलन । द्वंद्वांतल्यान सगालीं ‘अदृश्ट अधीन । देह अभिमान
 अज्ञान ॥७४॥ म्हणून जे स्वता निरभिमान । तांकां ना सूखुदुखाचें भान । विरता जेन्ना अहंकाराचें स्फुरण ।
 तेन्नाच अज्ञान निरसन ॥७५॥ स्वस्वरुपाचें अज्ञान । तेंच मायेचें जलमस्थान । जातकूच गुरुकृपा, मायेचें निरसन ।

१. कसलीच बादा नासतना. २. जें दिसता तें. ३. पयर्ली. ४. गप्त स्थिरींतल्यान भायर येवप.

५. पयस जावप. ६. जल्म. ७. कळम. ८. दैव, पळोवंक नाशिल्ले.

॥श्रीसार्वसच्चरीता॥

॥ अध्याय ३९ ॥ श्रीसाईसच्चरीत ॥
 स्वरूपज्ञान आपसूक ॥७६॥ एके भगवद् भक्ती वीण । कित्याक हेर साधनांत शीण । ब्रह्मदेव पसून मायेचे अधीन ।
 भक्तीच सोडवण ताकाय ॥७७॥ जावची कित्याक ब्रह्मसदनप्राप्ती । भक्ती बगर ना मुक्ती । थंयूय चुकल्यार
 भगवद्भक्ती । पडटा तो पुनरावृत्तींत ॥७८॥ तरी जावपाक मायानिरसन । उपाय एक भगवद्भजन । भगवद्भक्ताचें
 जायना पतन । संवसार बंधनूय नासता ताका ॥७९॥ लोक म्हणटात माया लटकी । पूण ती आसा महाचेटकी ।
 ज्ञानवंताक फटयता घटको घटकीं । नाचयता भक्तांक चुटकेचेर ॥८०॥ जंय फसता ज्ञानसंपन्न । थंय तिगता
 भाविकजन । कारण ते सदांच हरिचरणीं प्रपन्न । ज्ञानअभिमानधन ज्ञानी ॥८१॥ म्हणून जावपाक मायातरण । धरचे
 एक सद्गुरुचरण । वच्चें तांकां अनन्य शरण । भवभंय हरण तत्काळ ॥८२॥ अवश्य येतलें येवं मरण । मात हरीचें
 जावचें न्हय विस्मरण । इंद्रियांक आश्रमवर्ण आचरण । मनांत हरीचरण चिंतचे ॥८३॥ रथ जसो जुंपतकूच
 घोड्यांनी । तशेंच हें शरीर इंद्रियांनी । निग्रह मनाच्या दृढ लगामांनी । बुद्दी करता आपल्या हातान ॥८४॥ मन
 संकल्प विकल्प भरीत । धांवता मेळत तशें उडत । बुद्दी ताका स्वनिश्चयान निवारीत । आवरता लगाम
 निजसत्ता ॥८५॥ बुद्दी सारको कुशल नियंता । असो सारथी रथांत आसतां । रथस्वाम्यांक कसली चिंता । करता
 वेब्हार स्वस्थ चिज्ञान ॥८६॥ देहगत सकल कार्य । हें बुद्दीचें आपलें कर्तव्य । अशी मनाक लागतकूच संवय ।
 वेब्हार सगले हिताचे ॥८७॥ उतर स्पर्श रूप आदीकांक । अशे विशय लागतकूच इंद्रियांक । लागतलो शक्तीक्षय
 जावपाक । भिरांत पतनाची पावला पावलार ॥८८॥ उतर स्पर्श रूप आदीकांक । पांच विशयांतलें जें जें सूख । तें
 तें अखेरेक सगलें असूख । परम दुखख अज्ञान ॥८९॥ उतरांच्या सुखाक भुलता हरण । वगडायता अखेरेक आपलो

॥ अध्याय ३९ ॥ १ प्राण । स्पर्शाची गोडी चाखता 'वारण । सोंसता आकर्षण अंकुशाचें ॥१०॥ २ रुपाचे गोडयेक भुलता 'पतंग । मरता
 ३ जळून आपलें आंग । नुस्तें भोगता रसविशयभोग । मुकता अचकीत जिवाक ॥११॥ ४ फुलाच्या परमळांत जावन गुंग ।
 ५ भितर घुसपून पडटा 'भूंग । एक एकल्या कडेन इतलो प्रसंग । भिरांकूळ एकवट पांचांचो ॥१२॥ ६ हे स्थीर जलचर
 ७ 'पंखी । हांची खबर आसुनूय दुखख स्थिती । ज्ञानी मनिसूय विशयोन्मुखी । अज्ञान तें कसलें आनीक ॥१३॥
 ८ अज्ञाननाशान 'विशयविमूख । जातकूच जातलो 'उन्मनी 'हरीख । जीव ज्ञानस्वरूप उन्मूख । मेळटलें सूख
 ९ आत्यंतीक ॥१४॥ चित्तान करात हरिगुरुचिंतन । कानांनी करात चरित्रश्रवण । मनांतल्यान करात ध्यान आख्यान ।
 १० नामस्मरण जिबेन ॥१५॥ चरणीं हरिगुरुग्राम आगमन । ताच्या निर्माल्याचो वास नाकांतल्यान । हातांनी वंदात ताचे
 ११ चरण । दोल्यांनी घेयात दर्शन ताचें ॥१६॥ अश्यो ह्यो सकल इंद्रियवृत्ती । तांचे विशीं लायतकूच प्रिती । धन्य त्या
 १२ भक्तांची स्थिती । भगवद्भक्ती कसली दुसरी ॥१७॥ सारांश समूळ अज्ञान लुकसाण । उरता तें ज्ञान सिद्ध जाण ।
 १३ अशें ह्या श्लोकाचें श्रीकृष्णराणान । सांगलें हृदगत अर्जुनाक" ॥१८॥ नाना मूळचेच विनयसंपन्न । आयकून गोड हें
 १४ निरुपण । पांयांचेर घालून लोटांगण । वंदिले चरण दोनांय हातांनी ॥१९॥ मागीर करीत प्रार्थना श्रद्धापूर्वक । म्हणलें
 १५ घालयात म्हज्या अज्ञानाक । घालयात म्हज्यांतल्या अहंकाराक । योग्य ख्यास्त करून ॥१००॥ सातवीकतायेची
 १६ हौस वयलेचाराक । दुबाव कायम आसलोच मनांत । सोंसना अपमान कसोच । अज्ञान दुसरें कसलें
 १७ आनीक ॥१०१॥ पोटांत प्रतिश्ठेचें भारी तेज । दाखयता वयलेचाराक ध्यानाचो झेत । कामक्रोधान जळटा

॥**श्रीमार्द्वचरीत**॥ ५४

॥ व्यह” । हे पारंपारीक म्हणीचो प्रत्यय । आडखळी बगर दिता साई ॥११५॥ बाबां सारक्यो अवतारमुर्ती । परोपकारा
 खातीर येतात जगतीं । जातकूच इत्थीत कार्याची समाप्ती । जातात विलीन अव्यक्तात ॥११६॥ आमकां ना खबर
 मूळ कारण । खंयच्यान आयल्यात, नकळो गमन । कित्याक आमी जाल्यात निर्माण । हेत कितें ह्या
 जलमाचो ॥११७॥ खुशालकायेन जीण सारली । फुडे मरणाची वेळ आयली । इंद्रियां सगलीं थकलीं भागलीं ।
 तरीय सुचलोना सुविचार ॥११८॥ माता भाव घरकान्न पूत । इश्ट घरचीं आसतना फुड्यांत । प्राण वता तो
 दोळ्यांनी पळ्यतात । तरीय येना सुविचार मनांत ॥११९॥ तशे नासले संतजन । ते पूर्ण सावधान । अंतकाळाचें पूर्ण
 ज्ञान । खबर तांकां मरण तांचें ॥१२०॥ देह आसा मेरेन भोव प्रेमान । भक्तां खातीर झिजतात देहान । देह मरणा
 वेळार पसून । भक्तहिता खातीर लायतात ॥१२१॥ देह दवरचे पयलीं । कोण बांदतात समाधी आपली । फुडे थंय
 मेळची विश्रांती । कुडीक आपले ह्या हेतान ॥१२२॥ तशेच पळ्यात बाबांनी केलें । पूण तें पयलीं ना कोणाक
 कळळे । समाधी मंदीर बांदून घेतलें । अगाध ही करणी तांची ॥१२३॥ धनीक व्हडले नागपूरचे । बापूसाहेब बुट्टी
 नांवाचे । तांच्या हातान हें स्मारक बाबांचें । उबें केलें पळ्यात बाबांनी ॥१२४॥ बापूसाहेब परमभक्त । साईचरणीं
 सदांच अनुरक्त । आयले आपल्या घरच्यां सयत । रावले शिरडींत सेवेक ॥१२५॥ धरून साईचरणां कडेन हेत ।
 रावले थंयच नित्य सेवेत । फुडेय तशेच नित्य अंकीत । रावचें दिसलें शिरडीक ॥१२६॥ आयलें पळ्यात तांच्या
 मनांत । घेवची एखादी सुवात विकत । बांदची ल्हानशी इमारत । स्वतंत्रपणान रावचें थंयच ॥१२७॥ हांगा हें पेरलें
 मूळ बीज । ताचोच रूख हें देवूळ आयज । दृश्य स्मारक भक्तकाज । साईम्हाराज प्रेमाचें ॥१२८॥ कशी कशी हाचे

॥ बांदणेक । सुरवात जाली उपक्रमाक । कशें आयलें हैं आकाराक । खबर सगली आयकात ॥१२९॥ विचार हे अशे
 मनांत । माळयेर दीक्षितांच्या घरांत । आसतना बापूसाहेब न्हिदेंत । पळयलो दृश्टांत मौजेचो ॥१३०॥ थंयच एका
 हांतरुणांत । 'माधवराकूय आसतना न्हिदेंत । तांकांय तोच दृश्टांत । परम विस्मीत दोगूय ॥१३१॥ बापूसाहेब सपन
 पळयता । बाबा तांकां आज्ञा करता । तुमीय तुमचो वाडो म्हणटा । देवळा सांगातान बांदचो ॥१३२॥ जायनाच फुडें
 हो दृश्टांत । बापूसाहेब जाले जागृत । उठून बसले हांतरुणांत । लागले चिंतपाक सपन ॥१३३॥ हे वटेन अशें
 चलिल्ले आसतना । माधवरावांक आयकले रडटना । बुटटीन तांकां उठयले तेन्ना । न्हीद तांची मोडली ॥१३४॥
 विचारले रडपाचें कारण । सांगलें तेन्ना माधवरावान । म्हणलें श्रींचीं उतरां प्रेमल आयकून । आयलें म्हाका रडपाक
 खोसयेन ॥१३५॥ आयलो भरून गळो । आडावपाक जालोना उमाळो । ताचोच परिणाम हो सगलो । फुटलो
 आवाज रडपाचो ॥१३६॥ येवन बाबांनी म्हजे सरेन । दिली आज्ञा स्पश्टपणान । वाडो, देवूळ जावं दी बांदून । इत्सा
 पूर्ण करतलों सगल्यांच्यो ॥१३७॥ बापूसाहेब अजापले मनांत । दोगांकूय एकूच दृश्टांत । मन जालें दुबावा विस्थित ।
 कार्य व्हरपाक मुखार ॥१३८॥ बुटटी स्वता गर्भिगिरेस्त । वाडो देवूळ बांदपाक समर्थ । माधवराव फकत सूखवस्त ।
 एकूच दृश्टांत दोगांकूय ॥१३९॥ जुळ्ळीं सपनां दोगांयचीं । आयली भरती खोसयेची । रुपेखा थारायली बांदकामाची ।
 दिली मान्यताय 'काकांनी ॥१४०॥ आसूं, दुसऱ्या दिसा सकाळीं । तिगूय आसतना बाबां लागीं । बाबा नित्य
 प्रेमसमेळीं । तोंड पळयताले शामाचें ॥१४१॥ शामान म्हणलें देवा हो खेळ । कितें आसा तुजो नकळ । न्हिदूय
 पडपाक दिना निश्चल । थंयसरूय लायतात बडबडे आमकां ॥१४२॥ तेन्ना बाबांनी तें आयकून । कानांचेर

१. माधवराव देशपांडे. २. हरी सीताराम दीक्षित. ३. शांत.

आपल्या हात धरून । म्हणले “आमी हे आसात हांगाच बसून । म्हणूं दी कोणूय कितेय ॥१४३॥ आसूं, मागीर ते
 येवजणेक । दवरली बाबांचे मान्यतायेक । जाली आज्ञा मुखार व्हरपाक । काम वाड्याचें आनी देवळाचें ॥१४४॥
 माधवरावांनी घेतलो फुडाकार । जालो तळमाळो, तळघर । तशीच जाली बांय तयार । काम हें पावलें इतले
 मेरेन ॥१४५॥ व्हाळाचेर वता आसतना । वा थंयच्यान परत येतना । जनेलां, दरवज बसयतना । बाबा पळ्यताले
 कवतुकान ॥१४६॥ सांगताले बोटांनी करून खुणो । खंय कसो बसोवचो फातर गुणो । खंयचे कुडीचो कसो फुडो ।
 सोबाय वाडोवपाक देवळाची ॥१४७॥ फुडें कार्यकारणां निमतान । बापूसाहेब जोगांच्या हातांतल्यान । जावपाचें
 आसलें फुडलें काम । म्हणून दिलें तें तांचे कडेन ॥१४८॥ अशें काम पावतना पुर्णत्वाक । कल्पना एक सुचली
 बुद्टींक । भितरूच बांदून गाभारो आनीक । दवरचो मुरलीधराक तातूत ॥१४९॥ कल्पना जरी आयली मनांत ।
 विचारले बगर बाबांचे मत । बुद्टी कितेंच करिनासत । आज्ञे बगर गुरुवर्याचे ॥१५०॥ हो तर तांचो नित्यनेम ।
 मान्यताय बाबांची हेंच वर्म । नासलें अशें एकूय काम । ताचे बगर उपक्रम जांचो ॥१५१॥ कित्याक जावचें मर्दीं
 दालन । कितें आसा ताचें ‘प्रयोजन । दोनूय वटांतल्यो वणटी मोडून । करचो स्थापन मुरलीधराक ॥१५२॥
 दालनाचें जावचें देवालय । बापूसाहेबांचो मनोदय । पूण विचारचो बाबांचो आशय । आसल्यार करचें दुबावा
 विरयत ॥१५३॥ म्हणून सांगलें माधवरावांक । विचारून पळोवंक बाबांक । मागीर लागुया फुडल्या कामाक ।
 मानवतलें देवाक तशे तरेन ॥१५४॥ बाबा भोंवडेर आसतना । वाड्या सरेन आयले जेना । दारा लागीं पावले तेना ।

१. हेत. २. साइबाबाक. ||श्रीसार्वदासच्चरीत||

विचारलें तांकां शामरावान ॥१५५॥ देवा बापूसाहेब सांगता । दालनाच्यो वणटी मोडुया म्हणटा । थंय स्थापन
 करूंक सोदता । कृष्णमुर्ती मुरलीधराक ॥१५६॥ चौक मर्दीं बांदुया । शीवासन थंय करुया । ताचेर मुरलीधराक
 बसोवया । दिसतले बेस बरे सोबीत ॥१५७॥ अशी बापूसाहेबांची येवजण । पूण जावचें तुमचे मान्यतायेन । देवूळ
 वाडो दोनूय अशे तरेन । जातले रोखड्यारोखडे ॥१५८॥ शामाचीं हीं उतरां आयकून । बरें म्हणलें बाबांनी खोसयेन ।
 “देऊळ जातकूच पूर्ण बांदून । येतां मरे हांवूय रावपाक” ॥१५९॥ लावन वाड्या कडेन नदर । बाबा करताले
 गजाली मधूर । “वाडो पूर्ण जातकर । दवरुया तो आमचे खातिरूच ॥१६०॥ थंयच आमी बसुया, उलोवया । थंयच
 आमी सगले खेळुया । प्रेमान एकामेकांक वेंगावया । सुकाळ भोगुया खोसयेचो” ॥१६१॥ आसूं, तेना साईंक ।
 माधवराव अशेंय विचारीत । हीच जर आज्ञा निश्चीत । जाल्यार घालुया न्हय बुन्याद? ॥१६२॥ देवा बरो आसा वेळ ।
 फोडपाक हाडुया मूं नाल्ल । “फोड फोड” म्हणटकूच तत्काळ । हाडून फोडलें श्रीफळ ॥१६३॥ आसूं, उपरांत
 जालो गाभारो । मुरलीधर देवाचो चौथरो । मुर्तीय सोबीत कोरांतपाचो । केलो श्रीगणेशा कारागिरांनी ॥१६४॥ फुडे
 आयलो असलो वेळ । बाबांक जालें दुखणें प्रबळ । लागीं पावलो अंतकाळ । लागली तळमळ भक्तांक ॥१६५॥
 बापूसाहेब अस्वस्थ मनांत । आतां फुडे ह्या वाड्याची गत । कितें जातली नकळो निश्चीत । म्हणून जाली खंत
 तांकां ॥१६६॥ हाचे फुडे बाबांचे पांय । देवळाक ह्या लागत काय । लाखांनी रुपया मोडुनूय । अखेरेक ही आडखळ
 उपरासली ॥१६७॥ बाबांनी देह दवरतकर । कित्याक मुरलीधर वा घर । कित्याक वाडो वा मंदीर । गोंदळ मनांत
 बुटटींच्या ॥१६८॥ फुडे कर्मधर्म संयोगान । निमाण्या वेळार साईं आज्ञेन । जालें वाड्याच्या व्हड भाग्यान । मना

॥ अध्याय ३९ ॥ सारके सगल्यांच्या ॥१६९॥ “दवरात म्हाका ह्या वाड्यांत” । उतरां हीं निमाणीं बाबांच्या मुखांत । आयकतकूच सगले मनांत । जाले तेना निश्चिंत ॥१७०॥ मागीर तें पवित्र साईं शरीर । जालें त्या गाभाच्यांत स्थीर । वाढो जालो समाधीमंदीर । अगाध चरित्र श्रीसाईंचे ॥१७१॥ धन्य भाग्य त्या बुट्टीचे । जांच्या घरांत स्वसत्तेचे । विसावलें शरीर श्रीसाईंचे । नांव जांचे अतिपावन ॥१७२॥ आसूं, अशी ही कथा पावन । आयकून श्रोते सूखसंपन्न । हेमाड श्रीसाईंनाथांक शरण । सोडूंक सोदिना चरण खीणभर ॥१७३॥ घडूं दी भोग इश्ट अनिश्ट । साईं एक राखपी संतुश्ट । चलतकूच मार्गान ९थोपदिश्ट । मेळठलें इत्शीत अचूक ॥१७४॥ कथा वक्तो आनी वदन । जंय साईं समर्थ आपूण । थंय हेमाड खंयचो कोण । बेठोच टोपणनांवाचो ॥१७५॥ म्हणून फुडें जातली प्रेरणा । ते प्रमाणूच येतली कथा श्रवणा । वेळार जातली जी जी रचना । हुसको तिचो कित्याक आतांच ॥१७६॥ संतसज्जनांनो तुमच्या आशिर्वादान । रचिल्लो भक्त हेमाडपंतान । जय अणकारीत श्रीसाईंसच्चरितांतल्यान । गीताविशिष्टश्लोकअर्थ निवेदन तशेंच समाधी मंदिर निर्माण नांवाचो हो एकुणचाळिसावो अध्याय सोंपता हांगाच ॥

॥ श्रीसद्गुर्सार्द्धनाथार्पणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥

Q Q Q

१. योग्य.

॥श्रीसार्वामच्चरीत्॥ ४७